

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘIE ÎN FIECARE PL.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Articolele referitoare nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

Nr. 221

Joi, 8 (20) Octomvre.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Octomvre 1887 st. v., s'au început un nou abonament pe trilmunul Octomvre, Novembre și Decemvre la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„șese „ 6 „	„șese „ 20 „
„un an 12 „	„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponul numărul fâșiei sub care au primită țiarul.

Domnii cari se vor abona din nou să binevoască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Brașov, 7 Octomvre 1887.

Țiarele ungurești din Clușiu varsă foc și pară asupra generalului Traian Doda, din cauza cunoscutei sale scrisori, ce a adresat-o președintelui camerei deputaților din Peșta. Limbajul bărbătesc al generalului a iritat mai ales pe guvernamentalul „Kolozsvar“, care și cu această ocaziune nu se sfiesce a și arăta arama.

Numita foia face o desperată încercare spre a răsturna aserțiunile generalului Doda. În articolul său de fond de la 13 Octomvre a. c. intitulat „Pasivitate ad absurdum“, „Kolozsvar“ țice între altele: „Ar trebui să justifice d-nul Traian Doda, pe ce basă susține el că direcțiunea de ațl a politiceii maghiare „amenință a face imposibilă viața și dezvoltarea națională a poporului român“, să justifice, că nerepresentarea în camera legislativă maghiară a valahimeii, socotite la trei milioane, nu a isvorit din propria voință a acestui popor, din alegerea de bună voia a atitudinii sale politice și că nu ei (Românii) înșiși sunt cauza că, abătându-se dela situațiunea din 1867 și dela situațiunea ce a urmat după ea, astăzi numai un singur deputat de naționalitate valahă poate ocupa loc în parlamentul nostru.“

„Pe cât timp d-lu general în retragere Traian Doda nu va dovedi această, casul în templată cu d-sa firesce nu poate fi privit decât ca un escentic exemplu al acsiomei „volenti non fit injuria“, ca o formă de sinucidere tragi-comică prin care el însuși își nulifică dreptul său legal!...“

Mai departe țice foia clușiană:

„La aceea, că de unde își ia d-lu Doda acel drept a da neparticipării sale de bună voia la lucrările dietei înfățișarea, ca și cum „poporul român“ ar fi exclus din cadrul constituțiunei: numai atunci am pute răspunde când în locul mandatului cercului său electoral, pe care nu l'a prezentat, ar presenta o scrisore de acraditare dată lui din partea întregului „popor român.“

„Așadér d-lu Traian Doda a mersu ceva prea departe cu încrederea cea mare ce o are în sine, când vorbește în numele întregului popor valahă fără a avé scrisore de împuternicire din partea lui; merge pré departe când generalul cesaro-regesc în retragere își închipuesce, că cu pasivitatea lui va nulifica dreptul constituțional al regelui și al dietei maghiare și valabilitatea legilor sancționate....“

Nimic decât sofisme și érași sofisme! Când cineva nu mai știe cum să susțină cauza nedreptă își ia refugiul la teorii și apucături false și absurde.

Lăsăm pentru moment la o parte cestiunea decă și încât sunt justificate aserțiunile

din scrisore generalului Doda și întrebăm prin ce și justifică „Kolozsvar“ aserțiunea sa, că poporul român s'a exclus el însuși de bună voia din cadrul constituțiunei și că d-lu Doda nu se poate considera ca reprezentant al acestui popor, deorece are mandat numai dela alegătorii din Caransebeșu?

Amu vrea să ne arate sofistii și teroriști dela foia clușiană măcar un singur cas în istoria statelor, că un popor a preferit mai bine a fi asuprit, exploatat, maltrat și lipsit de drepturile și de folósele vieții de stat, decât a fi liber, respectat și părtaș al tuturor acestor drepturi și folóse!

„Kolozsvar“ vrea să ia în apărare terorismul unguresc, care a adus lucrurile acolo ca numai un cerc electoral român să potă fi reprezentant în dietă, provocându-se la pasivitatea Românilor din Ardeal.

Nu-i nimic mai comod și mai ușor decât a pune vina pe „hoțul de păgubaș“. Românilor ardeleni li s'a luat autonomia țerii, li s'a luat drepturile politice-naționale, li s'a luat totu ce putea garanta cătuși de puțin dezvoltarea lor liberă în acestu stat și acum totu ei sunt de vină, că astfel, într'unu modu ne mai pomenit în viața statelor moderne, au fost scoși cu totul din cadrul constituțiunei!

După noi principala cestiune pusă de d-lu general Doda este și rămâne: Suntú séu nu reprezentate ațl cele trei milioane de Români în parlamentul central ungar? — și la această întrebare răspunde însăși foia clușiană c'unu nu semnificativ.

Alta este apoi cestiunea postulatelor Românilor ardeleni, și a postulatelor Românilor din Ungaria în privința acestei reprezentări. Faptul că Români ardeleni pretind să aibă auto-nomiă și dietă provincială și deputații lor să fiă delegați de această dietă în parlamentul central, cum sunt delegați deputații Croaților de dieta lor, nu schimbă nimic din situațiunea anormală ce li s'a creat tuturor Românilor prin aceea, că nu li se dá puțința de a și valida dreptele lor postulate naționale pe cale constituțională.

Este la rândul regimului ungaru de a se îngriji să afle modalitatea, ca să fiă reprezentați în parlament și cele trei milioane de Români și pe cât timp se lucră tocmai în direcțiunea contrară, ca să fiă exclusi, generalul Doda are dreptate, când susține, că poporul român nu mai are loc în cadrul constituțiunei ungare.

Ne vom esplica cu altă ocaziune mai pe larg asupra importante cestiuni slevate de foia Clușiană. Pentru ațl vom adresa lui „Kolozsvar“, cu privire la afirmarea, că generalul Doda n'are mandat dela întregul popor român, încă numai următorea întrebare: Are dóră d-lu Coloman Tisza mandat dela întreaga națiune maghiară, când vorbește în numele ei? Nu este și el numai alesul unui singur cerc?

Cehii și uneltirile de maghiarisare.

Sub titlul: „Cum se portă Ungurii cu copii Slovaci“ serie „Narodni Listy“ următorele:

Foile din Pesta aduc cu mare mulțămire scirea, că două sute de copii séraci ai Slovaciei au emigrat din comitatul Trencin în Alföld (Ungaria de sud). Acești copii de părinți séraci sunt destinați să fiă maghiarisați pentru o bucată de pâne și pentru multe băți dela cei cari îi întrețin și se îngrijesc pentru sporirea poporului ales pe globul maghiar. Acestu miserabilu comerțu cu nenorocii copii slovaci, care nu se înfățișază mai bine decât un comerțu cu Kulisi (hamali, muncitori) chinesi și cu sclavi africani, s'a executat deja în anii de mai înainte, acum se apucă d-nii Maghiari din nou de acesta cu consimțământul, tuturor fiilor drepți

și credincioși ai patriei unguresci“. Și se provócă la aceea, că ce țerani destoinici au devenit din astfel de Slovaci aduși ca copii în Alföld; cu alte cuvinte, ce creaturi miserabile au devenit din ei, cari renunță la limba și la naționalitatea strămoșilor lor pentru o miserabilă existență și cari trebuie să se chinuască pentru nise trândavi Maghiari îngâmfăți.

Din pašalicul Bistriței.

La 12 Octomvre n. s'a ținut în Bistrița adunarea de tómnă a comitatului sub președința lui Banffy-pașa. Mai importantă a fost desbaterea proiectelor de buget ale comunelor.

Se știe că în cele mai multe bugete comunale pe 1887 au fost în modu arbitrar și nelegal șterse de comptabilul superior sumele destinate și de ani înscrise pentru școlele confesionale și pentru biserică, și aceste ștergeri le-a tănuit înaintea comisiunei permanente și a congregațiunei. Numai târziu ajunse adunarea generală la cunoștința acestei procederi nelegale și decise să supună din nou comunelor spre examinare bugetul primit numai pe temeiul ducerii în eróre a congregațiunei și apoi să se presinte érași adunării generale. Această hotărare a anulat o ministrul de interne sancționându-se prin acesta o grea nedreptate comisă cu autonomia comunelor garantată prin lege și cu singuraticele confesiuni. La propunerea avocatului Löw s'a hotărît de altmintrelea, să se adreseze în această afacere o reprezentațiune ministrului. Intențiunea de a detrage școlilor confesionale și bisericilor din comitat contribuțiile bănesci date de comune de mulți ani necontradictându legea, s'a manifestat — țice corespondentul din Bistrița alu foiei „Sieb Deutsch. Tgblt.“ — de altmintrelea nu numai în acea procedere necalificabilă de a șterge comptabilul în modu arbitrar sumele, ci s'a ivit și de atunci în singuratiche comune în presiuni oficiale fără nici o jenă, căutându a sili cu ajutorul notarilor comunali pe juii comunali și pe celelalte persoane oficiale, a nu inserie în bugete pe 1888 sumele pentru școle și biserică.

Va să țice nu i ertat să ne ajutam cu banii noștri școlele și bisericile! Mai réu ca în cea mai detestabilă despoziție!

In memoria lui Iacobu Mureșianu.

Redactorul „Gazetei Transilvaniei“ a mai primit următorele telegrame și scrisori de condolență:

Valea-Bârgăului, 10 Octomvre 1887.

Pe vrednicul părinte, marele Român și neobositul anteluptător al dreptei noastre cause în decursu de o jumătate de veac, din inimă ilu deplângem și în vecl nu-lu vom uita. Vê rugăm respectuos să primiți și împărtașiți din parte-ne nemângăiatei familie cele mai sincere ale noastre espresuni de condolență.

Ionu Dologa, Eliseu Iulianu Danu, Pavelu Beșu.

„Kronstädter Zeitung“ din locu scrie în numărul său dela 1 Octomvre a. c.:

„Iacobu Mureșianu, editorul și proprietarul „Gazetei Transilvaniei“, care a fost dus la grópă astăzi, se bucura între conaționali să-i de-o mare vedă. Fiul réposatului, Dr. Aurel Mureșianu, redactorul „Gaz. Trans.“, a primit telegrame și scrisori de condolență dela episcopul din Caransebeșu Popasu, dela președintele Academiei române Cogălniceanu din Bucuresci, dela George Barițiu din Sibiu, dela prof. Teclu din Viena, dela episcopul Meșianu din Budapesta și dela alții. Fii réposatului sunt Dr. Aurel Mureșianu, redactorul „Gaz. Trans.“, Iacobu Mureșianu, profesor de musică în Blașiu și compositor agreat, și Traianu Mureșianu, sculptor și escelent cântăreț în München. Fiica cea mai mare Elena este măritată după locotenentulu colonel Moise Groza, cea mai mică, Sevastia, după inginerul Const. Davidescu.“

Foia ungerescă din locu „Brasso“ dela 1 Octomvre scrie:

„In ziua morții lui Iacobu Mureșianu, a editorului său, „Gazeta Transilvaniei“ apăr în cadrată în negru,

Cursul la bursa de Viena
din 17 Octomvre st. n. 1887.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including gold and paper rents, interest rates, and various securities like bonds and shares.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 5 Octomvre st. v. 1887.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, listing various types of bonds, interest rates, and bank-related transactions.

Cursul pietei Brasovului
din 18 Octomvre st. n. 1887.

Table with market data for Braşov, showing exchange rates for various currencies like the Romanian leu, Hungarian forint, and Russian ruble.

Nr. 58—1887.
sen. scol. gr. cat.

Concursu.

Devenindu vacantu postul de invetatoru in Cl. II-a a scolei conf. gr. cat. din Rodna-noua (Uj-Rodna, comit. B. Naszod, p. u. O-Rodna) prin acesta se escrie concursu cu terminulu pana in 30 Octomvre st. n. a. c. Emolumentele suntu: salaru anualu de 240 fl. v. a. primindu in rate lunari anticipative din fondulu scol. conf; cuartiru liberu si lemne de focu. Suplicantiu au se dovedesca ca au esamenele de cuaficaciuone conformu recerinteloru legeri scolare, Suplicele suntu a se inainta acestui presidiu. Presidiulu scol. conf. gr. cat. Rodna-noua, 14 Octomvre 1887. 2-3 Pamfilu Grapini, preşed. Teodoru Iepuranu, invet. not. 1-3

ANUNCIU.

Pentru o moşia din România, nu departe de Bucuresti, se caută 6 barbati tineri si o femea, cari se primescu cu o leafa de 100 fl. pe anu dându-li-se si banii de drumu. Aceştia trebuie se fia Romani si se se priceapa bine la munca câmpului. Cei ce voru dori se fia primiţi in condiţiunile de mai susu la memorata moşia se se adreseze la Administraciuonea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea si plecarea trenurilor si postelor in Brasov.

I. Plecarea trenurilor:

- 1. Dela Brasov la Peşta: Trenulu de persone Nr. 307: 7 ore 20 de minute sera. Trenulu mixtu Nr. 315: 4 ore 01 minutu diminea. 2. Dela Brasov la Bucuresti: Trenulu acceleratu Nr. 302: 5 ore 37 minute diminea. Trenulu mixtu Nr. 318: 1 ora 55 minute dupa amezu.

II. Sosirea trenurilor:

- 1. Dela Peşta la Brasov: Trenulu de persone Nr. 308: 9 ore 46 minute inainte de amezu. Trenulu mixtu Nr. 316: 9 ore 52 minute sera. 2. Dela Bucuresti la Brasov: Trenulu acceleratu Nr. 301: 10 ore 12 minute sera. Trenulu mixtu Nr. 317: 2 ore 32 minute dupa amezu.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brasov la Resnovu-Zernesci-Branu: 12 ore 30 min. dupa amezu b) " " " Zizinu: 4 ore dupa amezu. c) " " " in Secuime (S. Georgi): 1 ora 30 minute noptea. d) " " " la Fagarasu: 4 ore diminea. e) " " " la Sacale: 4 ore diminea.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Resnovu-Zernesci-Branu la Brasov: 10 ore inainte de amezu. b) " " " Zizinu la Brasov: 9 ore a. m. c) Din Secuime la Brasov: 6 ore sera d) " " " Fagarasu la Brasov: 2 ore diminea. e) " " " Sacale la Brasov: 6 ore 30 minute sera.

Mersulu trenurilor

Valabilu dela 1 Iunie st. n. 1886.

pe linia Predealu-Budapesta si pe linia Teiusu-Aradu-Budapesta a calei ferate orientale de statu reg. ung.

Large table with train schedules for routes: Predeal-Budapest, Budapest-Predeal, Teius-Arad-Budapest, and Budapest-Arad-Teius. It includes columns for train types (passenger, accelerated, omnibus), departure times, and arrival times at various stations.

Nota: Orele de nopte suntu cele dintre liniile grose.